

## سازمان یونسکو

### هدف و کار های آن در قسمت علوم طبیعی

در تاریخ ۲۵ اردیبهشت ۱۳۲۹ آقای دکتر ترومپ مشاور اداره کل علوم طبیعی یونسکو در خاور میانه که به تبریز آمده بودند بدعوت دانشگاه راجع بموضوع فوق در سالن فردوسی سخنرانی نمودند و در ابتدا آقای دکتر بیانی رئیس دانشگاه مجلس را بایانات زیر افتتاح کردند :

این کانون علم و ادب آذربایجان که هنوز چند صباحی بیش نیست چشم بهالم وجود باز کرده طوری طرف توجه قرار گرفته است که هر روز يك نفر از مقامات رسمی و با فضلا و دانشمندان خارجی برای دیدن آن به تبریز می آیند و روزها برای خاطر آن در این شهر رحل اقامت می افکنند و بابراد سخنرانیهای مفیدی مبادرت می ورزند. موضوعی که برای دانشگاه جوان تبریز بسیار مهم است نظریات و گزارشهایی است که اینان از وضع و جریان دانشگاه بدولتهای خود و یابانجمن فرهنگی بینالمللی یعنی یونسکودانه و از پیشرفتها و ترقیات سریع آن در این مدت کوتاه گفتگوها کرده نظر آنها را باین موسسه معطوف و جلب می نمایند. البته خاطر حضار محترم مسبوق است که خارجی باماته ارف و مجامله ندارد هرچه را بچشم می بیند و قضاوتش اجازه میدهد بدون ملاحظه می گوید و بروی کاغذ می آورد. از آنچه که شفاها گفته اند و شنیده ایم می گذرم و فقط بذکر یکی دو سند اکتفا می نمایم: در آذر ماه سال گذشته یکی از نمایندگان یونسکو در خاور میانه بنام آقای کارل بورش پس از بازدیدی که از دانشگاه کردند در باره وضع و طرز کار آن خطاب بر رئیس کمیسیون ملی یونسکو در ایران چنین گزارش دادند :

در مدت توقف خودم در ایران چهار روز در تبریز بسر بردم، عملیات بزرگی که برای ایجاد دانشگاه تبریز انجام شده واقعا شایسته تمجید فراوان است، شجاعت و شهامت و طرز فکر هیئت این دانشگاه جوان در اینجانب اثرات نیکی بخشیده است زیرا دارای چنان روحیه قوی هستند که میتوانند تقریبا بر تمام مشکلات فائق شوند .  
پس از ایشان یکی از اعضای عالیرتبه وزارت امور خارجه امریکا بنام آقای دکتر چارلز آلبرت

فرگسون که مأموریت فرهنگی در ایران داشتند چندروزی برای مشاهده دانشگاه به تبریز آمده نظر و مشهودات خود را چنین نوشت :

« گرچه اقامت من در تبریز کوتاه بود اما باعث افتخار این جانب شد که توانستم از دانشگاه تبریز هم دیدن نمایم ، مشاهده ترقیات باور نکردنی دانشگاه تبریز که توانسته است در ظرف مدت بسیار کوتاه یعنی فقط دو سال بدان نایل شود مرا بحیرت انداخت ، بهترین معرف عظمت و استحکام بنیان این دانشگاه جوان علاوه بر وسائل مادی همکاری صمیمانه و روح وحدتی است که بین آقایان معلمین این دانشگاه حکم فرماست که در من بسیار مؤثر افتاد . . . »

پس از ایشان آقای بلومفلدر رئیس شورای فرهنگی بریتانیا به تبریز آمدند و در ضمن سخنرانی که در دانشکده ادبیات ایراد کردند در ابتدای سخن بهمین عبارت گفتند « این طفل يك شبه ده صد ساله پیموده است »

در فروردین ماه همین سال آقای کامبورد مشاور فرهنگی دولت فرانسه در ایران در ضمن سخنرانی که در همین قالار از بی برلوتی کردند دانشگاه و پیشرفتهای آنرا ستوده و مورد تحسین قرار دادند ، اینک بر حسب اتفاق یکی دیگر از فضلاو علمای اروپائی آقای دکتر ترومپ که عنوان مشاور اداره کل علوم طبیعی یونسکو را در خاور میانه به عهده دارند گذارشان به تبریز افتاده و در این چند روز اقامتشان پیوسته با این جانب در دانشگاه در تماس بودند و بطوریکه میگویند دانشگاه تبریز به تناسب مدت محدود و کوتاه خود را به مرحله قطعی رسانیده است و امروز هم بنا به تقاضای این جانب از دستگاه سازمان فرهنگی بین المللی یعنی یونسکو شمه ای مرض حضار میرسانند بدین ترتیب ملاحظه می فرمایند که دانشگاه بی کار نشسته و از هر موقع و وضعی که پیش بیاید و مناسب باشد برای شناساندن خود به تمام ملل و مؤسسات فرهنگی جهان استفاده می کند ، آمد و رفت این فضلاو نمایندگان علاوه بر منافع علمی و ادبی چنانکه به مرض رسانیدم منافع معنوی بزرگی در بردارد که روز بروز نتایج آن محسوس تر و واضح تر میشود آینه نزدیک صدق عرایض مرا به ثبوت خواهد رسانید .

اما شرح حال سخنران محترم :

آقای دکتر ترومپ استاد زمین شناسی در سال ۱۹۰۳ میلادی در باتاویا هند هلند متولد شدند ، دوره های ابتدائی و متوسطه خود را در هلند بپایان رسانیده و در سال ۱۹۲۶ وارد دانشگاه لیدن در این مملکت شده در دانشکده علوم به تحصیلات خود ادامه دادند تا در سال ۱۹۳۲ با گذراندن رساله ای در باره زمین شناسی آلپهای ناحیه برگاماسک در ایتالیا باخذ درجه دکتری نائل گردیدند .

از ختم تحصیلات تا این تاریخ دارای سمتهای ذیل بوده اند : متخصص زمینهای نفت خیز در هند هلند در خدمت کمپانی معروف شل ، متخصص زمینهای نفت خیز در مصر در خدمت کمپانی استاندار اویل ، مشاور امور فنی نفت در خدمت دولت ترکیه ، جزء

قوای نظامی هلند که در تحت اختیار ماك آرتر - و در آبهای اقیانوس هند مشغول عملیات نظامی بود، مامور تحقیقات ژئو مدیکال در هلند، استاد زمین شناسی در دانشگاه فوآداول در مصر و فعلاً مشاور اداره کل علوم طبیعی یونسکو در خاور میانه استاد زمین شناسی، از ختم تحصیلات خود تاکنون آنی در یکجا توقف نکرده نصف بیشتر قاره های زمین را برای تحقیقات و اکتشافات علمی مربوط به فن خود گردش کرده، در جنگلها و کوهها و دشت های ژاپون، چین و هندوچین، هندوستان، ترکیه، مصر، تمام خاور میانه و جزایر اقیانوس کبیر روزگار گذرانیده و اکتشافات جدیدی را به عالم علم تقدیم داشته است.

این جانب در این مدت چند روزه اقامتشان در تبریز از نزدیک شاهد فعالیت و پشت کار ایشان هستم و می بینم که آنی راحت نبوده پیوسته در مطالعه و تحقیق علمی هستند، امیدوارم که خداوند برای خدمت به عالم انسانیت پیوسته یار و یاورشان باشد و از اینکه امروز قبول زحمت فرموده و با ایراد سخنرانی اطلاعات دقیق و جدیدی از سازمان بشر دوست و مفید انجمن فرهنگی بین المللی به ما میدهند بنام دانشگاه سپاسگزاری و تشکر می نمایم.

در این وقت آقای دکتر ترومپ پشت تریبون رفته و گفتند:

## سازمان یونسکو - هدف و کارهای آن در قسمت

### علوم طبیعی

#### مقدمه

۱ - پس از گذراندن چندین سال در خاور نزدیک و بهره مند شدن از مهمان نوازی آن مناطق با شغف سرشاری بکشور زیبای شما آمده ام. این مسافرت برای من فرصت خوبی است که بتوانم دانشگاهها و مدارس ایران را بازدید و بطور کلی با برنامه تربیتی این کشور آشنائی حاصل کنم و همچنین زحماتی که در قسمت عمران و آبادی و پیشرفتهای فرهنگی کشیده شده است مطالعه نمایم.

از رئیس محترم دانشگاه تبریز جناب آقای پروفسور دکتر بیانی که بمنظور عقد این کنفرانس بذل مساعدت فرموده اند بینهایت سپاسگزارم و چنانچه

آقایان مستحضرند که هدف این کنفرانس نیل بآرمان و توسعه مقاصد یونسکو یعنی سازمان تربیتی و علمی و فرهنگی سازمان ملل متحد میباشد. بنا بقول یکی از هموطنانم پروفیسور کورویت Kurvyt سازمان یونسکو معبدی است که در آن علم و دانش و فعالیت‌های فرهنگی بشر سرچشمه می‌گیرند

۲- - برای نکته برخورد هام که عده زیادی از مردم خاور نزدیک و بالاخص جوانان آن مناطق اطلاعات نسبتاً مبهم و ناقصی از مقاصد مطلوبه یونسکو دارند (یعنی از مهمترین شعبات سازمان ملل متحد که تخصص و کاردانی آن مجاهدت و همکاری بمنظور برقراری صلح و امنیت در دنیاست که امروزه دچار آشفتگی و پریشانی سیاسی است). چون هریک از شماها ممکن است در آتیه یکی از ارکان مهم کشور خود محسوب گردد و چون از طرف دیگر وظیفه هریک از شماهاست که آرمان و ایده آل یونسکو را ترویج نماید از آن لحاظ موضوع بحث امروز را یونسکو - هدف و آماج آن - فعالیت و آثار آن بخصوص در قسمت علوم طبیعی انتخاب کرده ام.

۳- - اگر موضوع فعالیت و آثار یونسکو را در این کنفرانس گنجانیده ام برای آنست که این سازمانی است نوزاد و طبعاً دارای نواقصی خواهد بود که باید آنها را ناشی از جوانی و ناآزمودگی خود آن سازمان دانست، این سازمان مانند سایر مؤسسات مشابه علمی نمیتواند از تجربیات ممتدی که نتیجه عمر طولانی خود باشد برخوردار گردد زیرا این سازمان بجای آنکه در آغاز کار پیکر ساده و کوچکی بوده و بتدریج نشو و نما نماید از همان مرحله اول تمام مشخصات يك سازمان بین المللی را بخود گرفت و بالنتیجه ناگزیر شد مسائل سیاسی را نیز در برنامه خود گنجانیده و برای مطالعه متخصصین خود تقدیم دارد.

۴- - در این صورت اگر سازمان یونسکو هنوز از سرحد کمال دور

است تعجبی نیست و از اینرو هم خرده گیری از آن چندان کار دشوار نمی باشد معذک تمام آنهاییکه منظور و افکار اساسی یونسکو را درک و تصدیق دارند باید بدانند که این سازمان تاکنون نتایج متعدد محسوسی بخصوص در زمینه علوم طبیعی که بین المللی ترین عرصه فعالیت بشری است بدست آورده است

### هدف یونسکو

۵- بنابر ماده ۱- اساسنامه یونسکو هدف اصلی این سازمان آنست که جهت برقراری صلح و امنیت در دنیا تشریک مساعی کرده و تمام ملل را از راه علم و تربیت و فرهنگ بتعاون و تعاضد ترغیب نماید، برای نیل باین منظور یونسکو لازم دانسته است از مبانی علم و دانش بشری پشتیبانی کرده و آنها را ترویج و توسعه دهد و کشورهای را بهمکاری نزدیکی در تمام شعبات فرهنگی و فعالیتهای علمی تشویق نماید.

۶- بطور خلاصه هدف مزبور را میتوان چنین بیان و تصریح کرد  
اولا- برانگیختن ملل به از بین بردن بیسوادی و بالا بردن سطح زندگی.  
ثانیا- استفاده بیشتری از مزایای مدارس و کتابخانه ها و جرائد و انتشارات و فیلمها و رادیو آنها بمنظور توسعه علوم و تسهیل تفاهم بین اقوام  
ثالثا- فراهم آوردن زمینه مساعدتری برای تبادل افکار و مبادله آثار فرهنگی بین ملتها

رابعا- ایجاد هم کاری بیشتری با دانشمندان و شناساندن نتیجه تحقیقات آنان  
خامسا- کشف اختلافات و کشمکشهای اجتماعی و دینی و نژادی موجوده بین الملل و سپس تلاش بمنظور برانداختن آنها، مبارزه با خرافات و جهل و نادانی که یگانه مانع برقراری روابط دوستانه بین کشورهاست.

۷- این آرمان در منشور حقوق بشر که باتفاق آراء از طرف مجمع عمومی سازمان ملل متحد در تاریخ دهم دسامبر ۱۹۴۸ در کاخ شایو در پاریس بتصویب

رسید بنحو مبسوط‌تری تشریح شده است ، در این منشور چنین قید شده است :

اول - هر فردی از افراد بشر اعم از هر نژاد ، رنگ ، پوست ، جنس ، زبان ، دین ، عقاید سیاسی و یا هر عقیده دیگر ، و صرف نظر از اصل ملی و اجتماعی و ثروت و خانواده و یا هر مقام دیگر حق استفاده از تعلیم و تربیت را دارد .

دوم - تعلیمات ابتدائی باید اجباری باشد و بطور کلی تعلیمات فنی و هنری و عالی باید بنا بر اصل لیاقت شخصی برای همه مقدور و میسر باشد

سوم - هدف تربیت باید علو شخصیت و سجایای انسانی و تشدید حقوق و آزادیهای اساسی بشر باشد . و نیز تربیت باید زمینه مساعدتری جهت ایجاد حسن تفاهم بین ملل و آزادی عقاید و اخوت بین اقوام و گروه های نژادی و مذهبی فراهم آورد و کوششهای سازمان ملل متحد را برای برقراری صلح تقویت نماید .

چهارم - هر فردی از افراد بشر حق استفاده از آزادی عقیده و بیان و تبادل افکار و کسب اطلاعات فرهنگی خارج از کشور و سرحدات خود دارد .

۸- در سومین کنفرانس که در بیروت برقرار بود یونسکو باتفاق آراء تصمیم گرفت که کلیه مواد این منشور را باتمام و سایل ممکنه بخصوص بوسیله اداره کل اطلاعات و انتشارات توده ها ترویج کند .

۹- پس از انتشار تالیفات دکتر نیدهام Needham در تاریخ ۱۹۴۴ مشاهده شد که تاسیس مراکز بین المللی همکاری علمی در مناطق مختلفه دنیا برای اثبات وجود و حیات یونسکو ضروری است . و نیز معلوم شد که این مناطق برای انتقال دانستنیهای حاصله در کشورهای متمدنی علمی و صنعتی بکشورهای عقب افتاده و بالعکس عامل خوبی خواهد بود . از طرف دیگر نظر بمحدود بودن اعتباراتی که فعلا در اختیار یونسکو گذارده شده است تصمیم گرفته شد که فعالیت این مراکز همکاری علمی باید منحصر بقسمتهای علمی باشد، چه سرحدات کشورها مانع از ورود و نشر دانستنیهای علمی نخواهد بود.

۱۰. -- بنابر این در کنفرانس پاریس در تاریخ ۱۹۴۴ تصمیم گرفته شد چهار مرکز همکاری علمی در نقاط زیر برقرار گردد :

در آسیای خاوری ( چین ) ، در آسیای جنوبی ( هندوستان ) ، در خاورمیانه ( مصر ) در امریکای لاتین . دوائر عمده این مراکز فعلا در این شهرها مستقر هستند : شانگهای ، باشمیه آن در مانیل ( حاکم نشین مجمع الجزایر فیلیپین ) ، دهلی جدید ، قاهره ، باشعبه آن در استانبول ، مونتویداو ( پایتخت جمهوری کشور اوروگوئه ) .

۱۱. -- در نتیجه زحمات طاقت فرسایی که طی این سه سال اخیر کشیده شده است میتوان ادعا کرد که در حال حاضر سیستم مراکز همکاری علمی یکی از حیاتی ترین و مفیدترین شعبات یونسکو محسوب میشود و با مراجعه باین شعبات هر دانشمندی پس از مشاهده یک سلسله نیایج قطعی محسوس میتواند بنقش موثر یونسکو در استقرار صلح از راه تربیت و علم کاملاً پی برد .

با آنکه پیشرفت ما بتانی صورت میگیرد ( بمنزله ناوهاییکه جزو یک کاروان دریائی سرعت سیر خود را از روی حرکت کندترین واحدهای آن دسته بحری میزان میکنند ) مانا گزیریم کار و وظیفه خود را بدون اینکه یاس و حرمان بخود راه دهیم شجاعانه دنبال کنیم

کارهاییکه یونسکو در قسمت علوم مشبه و طبیعی انجام داده است

۱۲. -- قبل از آنکه به بحث در اطراف کارهاییکه یونسکو در قسمت علوم مشبه و طبیعی انجام داده است پردازیم بيمورد نیست سخنی چند درباره خود این سازمان بعرض حضار محترم برسانم .

۱۳. -- عیناً مانند سازمان بین المللی بهداشت و سازمان بین المللی کار و غیره یونسکو یکی از شعبات سازمان ملل متحد است و مانند آنها هم تحت کنترل اعضای . کنفرانس عمومی ، واقع شده است . این کنفرانس مرکب از نمایندگان کشورهای عضو سازمان بوده و سالی یک مرتبه تشکیل



میگردد. فعلا عده نمایندگان مزبور ۵۰ نفر است و قریبا به ۵۵ بالغ خواهد بود.

۱۴ - کنفرانس عمومی بدوا يك شورای اجرای دائمی که باید مرتبا در پاریس تشکیل گردد انتخاب مینمایند و ۱۸ کشور که مسئول منافع تمام مناطق مربوطه هستند عضو این شوری میباشند. این ۱۸ کشور در شورای اجرای دائمی نماینده کشورهای متبوعه خویش نمی باشند بلکه نماینده کنفرانس عمومی هستند و آنها وظیفه دارند در انجام تصمیمات کنفرانس عمومی از طرف دبیرخانه کل دائمی که مرکز آن در پاریس است نظارت و مراقبت نمایند.

۱۵ - دبیرخانه کل بوسیله يك مدیر کل و معاونش و يك رئیس دفتر اداره میشود. دبیرخانه کل یونسکو فعلا به سه قسمت تقسیم شده است: ۱ - اداره کل مسئول پروژه های مختلفه است. ۲ - دوائر که مسئول فعالیتهای اداری و مالی هستند. ۳ - سرویسها که دو قسمت نامبرده را در کارهایشان معاونت مینمایند.

۱۶ - یونسکو مرکب از پنج اداره کل میباشد: ۱ - اداره کل علوم مشتمله و طبیعی. ۲ - اداره کل علوم تربیتی. ۳ - اداره کل علوم اجتماعی. ۴ - اداره کل فعالیتهای فرهنگی. ۵ - اداره کل اطلاعات و انتشارات توده ها.

۱۷ - هریک از این اداره های کل به دوائر و شعبات جزء دیگری تقسیم گشته اند و حال نمیتوانم در باره آنها بحث نمایم، فقط اداره کل علوم طبیعی را باید مستقل داشت و گفت که این اداره به سه قسمت تقسیم شده است: الف - قسمت سازمانهای علمی. ب - قسمت فعالیتهای علمی عمومی. پ - قسمت مناطق همکاری علمی.

۱۸ - هریک از قسمتها از شعبات جزء کوچکتری تشکیل یافته است و آنها از این قرارند: اول - در قسمت علمی: ۱ - شعبه اتحادیه بین المللی حمایت طبیعت. ۲ - شعبه روابط اتحادیه های بین المللی (مانند اتحادیه های بین المللی اختر شناسان و دانشمندان علم حیات و غیره). ۳ - شعبه علوم کشاورزی. ۴ -



شعبه علوم پزشکی . ۵ ( شعبه علوم مهندسی .

ثانیاً - در قسمت انتشارات علوم بین مردم : ۱ ) - شعبه ترویج علوم در طبقات مختلفه مردم . ۲ ) - شعبه تأثیر و انعکاس علوم در طبقات اجتماعی .

ثالثاً - در قسمت تقسیم کار و فعالیت‌های علمی عمومی : ۱ ) - شعبه مربوط به بنگاههای جدید بین‌المللی : ۲ ) شعبه مربوط به تحقیقات و تدقیقات علمی . ۳ ) - شعبه مربوط به تحقیقات در باره آلات و ادوات علمی . ۴ ) - شعبه مربوط به ترمیم و توسعه ( من جمله خرید آلات و ادوات علمی ) .

رابعاً - در قسمت مراکز همکاری ، بناچار در این قسمت باید از مراکز همکاری علمی شهر شانگهای و مانیل و دهلی و قاهره و اسلامبول و موتته ویداو اسم برد حالا کارهایی که دوائر و شعبات یونسکو تا با امروز انجام داده‌اند بطور مختصر بعرض مستمعین میرسانم :

اول در باره نتایج حاصله یونسکو از مراکز همکاری علمی : چهار مرکز همکاری علمی نامبرده با پرسنل محدودی که در اداره کل مرکزی پاریس دارند بجمع آوری و مبادله و انتشار اطلاعات علمی در تمام مناطق دنیا همت گماشته‌اند . نتیجه فعالیت‌های آنها را میتوان بدین نحو خلاصه کرد : الف - جواب به تقاضاهای علمی :

استعلامهای علمی بیشماری متصل از مراکز همکاری علمی بعمل می‌آید و هر چند این استعلامها در خود محل با معاونت مشاورین مربوطه تنظیم میشوند ولی بطور کلی آنها با اداره کل مرکزی پاریس ارسال میگرددند و اداره کل هم بنوبه خود آن پرسشها را بمؤسسات و سازمانهای علمی اروپا و یا دول متحده امریکا میفرستد . تقاضاهای زیادی هم مستقیماً بمراکز دیگر همکاری واقع در امریکای جنوبی و دهلی و مانیل ارسال میگردد .

- چهار نوع تقاضا بیشتر میشود، در مورد میکرو فیلم مربوط به شعبات مختلف علوم (میکرو فیلم عکسبرداری از اسناد و مقاله ها و رساله های علمی برای انتشار و یا چاپ آنهاست)
- (۲)- در مورد چاپ مجدد مقاله ها و مجلات
- (۳)- درباره کتاب شناسی و یا اطلاعات دیگر مربوط به بعضی از مسائل تحقیقی علمی
- (۴)- در مورد تهیه کتابها و ماشین آلات و بذل و رستنیها و اسباب پرورش حیوانات و غیره

اینک چند مثال و نمونه استعمال مربوط به دو نوع اخیر را متذکر میشوم: آيا راجع بانواع و اقسام بذرهاي گندميكه در مقابل سرما مقاومت كنند يونسكو ميتواند اطلاعاتي تهيه نمايد؛ آيا يونسكو ميتواند اطلاعاتي درباره تحقيقات و عمليات جديديكه در خصوص قوه و انرژي آفتاب بعمل آمده است تنظيم و ارسال دارد؛ آيا يونسكو ميتواند اطلاعاتي راجع به تاثير نوع زمين در پيشرفت گشت تو تون بدهد؛ آيا يونسكو ميتواند اطلاعاتي راجع به تشييت تپه هاي ريگي لب دريا تهيه و ارسال دارد؛

طی شش ماه اخير دايره قاهره به تهيه ۸۰ ميكرو فيلم جهت ارسال به مؤسسات علمي خاورميانه موفق گرديده است و بتنظيم ۹۰ جواب علمي نسبتاً سخت و بغير نجي قادر بوده است . تسهيل انتشار داخلي گزارشهاي علمي؛ گزارش اكتشافات و اختراعات جديديكه در مؤسسات معتبر علمي انجام يافته است بمرأى از تحقيقاتي محل ارسال ميكردد. تسهيل انتشار خارجي گزارشهاي علمي، اطلاعات مهمي از محل بمرأى از عمده علمي و فني فرستاده ميشود. شناساندن نتيجه تحقيقات مهم و جالب توجهيكه در محل بدست آمده است با تهيه و ارسال (۱) يك فهرست از اسامي دانشمندان محل و كارهاي علمي آنان. (۲)- يك فهرست از كتابهاي علمي كه در محل بچاپ رسيده است و از اطلاعات مربوط بکشورهاييكه از لحاظ علمي پيشرفت نمايان کرده اند. جمع آوري اطلاعات كافي، بمنظور همكاري فني بين كشورهاي خاور نزديك صرف نظر از عمليات و فعاليتهاي نامبرده كه در واقع از جمله كارهاي معمولي

روزانه مراکز همکاری علمی محسوب هستند این مراکز میتوانند نتایج قطعی زیر را بخود نسبت دهند: (۱) ایجاد يك بنگاه بین المللی بنام هیله آآموزونین

در موقع تأسیس یونسکو دولت برزیل پیشنهاد کرد که این سازمان يك بنگاه بین المللی مرکب از تمام کارشناسان علوم اجتماعی و طبیعی دنیا بمنظور مطالعه مسائل مربوط بمناطق سواحل رود آمازون ایجاد نماید (دانشمند فون هومبولت Von Humbolt این بنگاه را هیله آآموزونین نام نهاد) چنانکه آقایان مستحضرنند رود آمازون باندازه خاک اروپا وسعت دارد و خود رودهم از کشورهای پرو و کلمبیا و جنگلهای عظیمی عبور کرده و باقیانوس اطلس می ریزد. بنابراین پیشنهاد دولت برزیل يك بنگاه بین المللی جهت تحقیقات علمی در تاریخ ۱۹۴۸ ایجاد شد و مرکز آن در شهر مانائوس (حاکم نشین ایالت آمازون در برزیل) برقرار گردید باید گفت که ایجاد این بنگاه نتیجه زحمات شعبه فعالیت های علمی و عمومی و شعبه مرکزی همکاری علمی امریکای جنوبی و همچنین نتیجه همت دول پرو و برزیل میباشد

(۲) - تقسیم کمک های او را (او را سازمانی است که در موقع جنگ بمنظور ترمیم کشورهای خراب و ویران شده مصالح تهیه میکرد) سازمان او را در زمان جنگ اخیر بالغ بر دو میلیون دلار لوازم و وسائل گوناگون خرید و در کشور چین بین ۲۹ دانشگاه بوسیله مرکز همکاری علمی آسیای خاوری تقسیم نمود

۱۹ - نتایج حاصله از شعبه سازمان علمی. شورای بین المللی اتحادیه های علمی و ده اتحادیه علمی دیگر که جزو شعبات آن بشمار میروند کمکی معادل ۲۳۸۳۷۴ دلار دریافت نمودند. در نتیجه این کمک ۱۲۰ پروژه مختلف اجرا گردید و ۴۵۰ دانشمند در کنکرة علمی بین المللی باهم ملاقات و تماس گرفتند. هزینه سفر این دانشمندان از طرف یونسکو پرداخت گردید. در سالهای ۱۹۴۹ و ۱۹۵۰ نیز مخارج سازمان معادل همین ارقام خواهد بود.

۲۰ - نتایج حاصله از شعبه فعالیت های علمی: (۱) - سکسیون تحقیقات علمی

کوشش بعمل می‌آورد که بین بیش از ۵۰۰ سرویس مسئول تنظیم گزارشات علمی موجوده در دنیا همکاری نزدیکی ایجاد نماید . اگر در نظر بگیریم که بیش از پنجاه هزار روزنامه علمی در دنیا انتشار مییابد و تقریباً یکمیلیون مقاله علمی هر سال بچاپ میرسد باسانی خواهیم فهمید که از عهده توسعه علم برآمدن غیرممکن است اگر يك سرویس بین المللی صلاحیت دار برای تنظیم گزارشات علمی در اختیار نداشته باشیم . ۲) - استعلامهای پی در پی بیشماریکه درباره ادوات فنی از یونسکو بعمل می‌آید ایجاب کرده است که این سازمان يك سرویس اطلاعات بین المللی غیر بازرگانی در موضوع تهیه لوازمات علمی ایجاد نماید . این سکسیون فعال کاتالکهای جدید بزرگترین کارخانههای آلات و ادوات علمی دنیا را و همچنین کتابها و نشریههای جدیدی که در باره ادوات علمی نگاشته شده است در اختیار دارد . ۳) - مدت زمانی است که استادان علوم دنیا تهیه لوازمات علمی را بنا بر يك اصل اساسی بین المللی برای تعلیم در مدارس ابتدائی و متوسطه و دانشگاهها لازم دانسته اند ، و آنکه چینی اقدامی مؤید خواهد بود که دیپلم های علمی تمام کشورها در جهان دارای يك ارزش باشند . بدین منظور از ممالك متحده امریکا و بریتانیای کبیر و فرانسه و سوئیس و سوئد و هلند تقاضا شده است که برنامه تعلیم و تربیت و صورت لابراتوارها و آزمایشگاههای خود را بیونسکو ارسال دارند . در این موضوع گزارشهای مفصل تنظیم شده و عنقرب بزبانهای انگلیسی و فرانسه و اسپانیولی و چینی و عربی انتشار خواهد یافت . ۴) - شعبه ای که مسئول بنگاههای جدید بین المللی است منحصررا کارهای مربوط به هیله آآموزونین را بعهده گرفته است

۲۱ - در کنفرانس بیروت که در تاریخ ۱۹۴۸ درین شهر برپا بود نمایندگی هندوستان ایجاد بنگاه بین المللی مناطق بایر را پیشنهاد نمود . منظور از این بنگاه تمرکز وسایل و قدرت عملی جهت کاهش مناطق بایر و مبارزه با

از دیادو توسعه چنین مناطقی میباشد. مسائل مربوط به زمینهای لم یزرع و غیر مسکون از این سه اصل خارج نمیشوند:

اول - اصل آب. دوم - اصل نیرو. سوم - اصل تطبیق احتیاجات با زندگی.

اصل اول وابسته بمسائل بهره برداری از مخازن زیر زمین و ایجاد بارانهای مصنوعی و کاهش تبخیر زمینها و غیره است. اصل دوم مربوط با استفاده از نیروی آفتاب و بادهای جزر و مد دریا و غیره است. اصل سوم منوط پیرویش حیواناتی است که کم میخورند و شیر عالی میدهند و همچنین مربوط بکشت گیاههاییست که در مقابل ناملایمتهای فصلها مقاومت میکنند و غیره. اداره مرکزی یونسکو در صدد است نتیجه این تحقیقات را تألیف کرده و همچنین فهرستی از تمام بنگاههای علمی که در باره مناطق بایر زحمت کشیده اند تهیه و تنظیم نماید. تا حال بیش از ۳۰۰ بنگاه به ثبت رسیده است.

(۵) - در اثر مساعدت و همکاری شعبه کتابخانههای تابع اداره کل فعالیتهای

فرهنگی یا سیستم قبوض و کوپن مخصوصی در تاریخ ۱۹۴۸ متداول و این سیستم برای جبران اشکالات پولی است و با آن موسسات و افراد میتوانند در کشورهاییکه سفارشات گران و کمیاب است کتاب بخرند در قسمتهای دیگر هم یونسکو موفقتهای شایانی بدست آورده است و تنگی وقت مرا از بحث در اطراف آن منصرف میدارد.

گزارش قبلی مادر باره علوم طبیعی بخوبی نشان میدهد که سازمان

یونسکو عامل بین المللی مهمی برای نشر و توسعه معلومات علمی و تحکیم همکاری بین دانشمندان کشورهای جهان و تقویت تعاون بین تمام ملل روی زمین است.

برای اولین بار در تاریخ بشر نیروی عظیم علم را در اختیار داریم و می خواهیم بوسیله آن سلاح و امنیت را با وسایل تربیتی و عملی در دنیای کنونی برقرار

سازیم و با آنکه پیشرفت مابکنندی صورت میگیرد معذک نباید باس و ناامیدی بخود راه دهیم شما مالک آن اسباب نیرومند هستید که با آن میتوانید این معبد علوم و فعالیتهای فرهنگی بشر را ساخته و پیردازید، همه ما باید خود را لایق وظیفه ای که در پیش داریم نشان بدهیم.

(ترجمه آقای فرامرزی)